

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЙОГО ПОЛІПШЕННЯ

(Гнатюк В. В., канд. біол. н.;
Коваль К., студентка 2 курсу ФППОМ)
БДПУ, м. Бердянськ, Україна

Актуальність. Для більшості країн світу Ліс є національним надбанням, гордістю та достатком держави. У сучасних реаліях, ліс для більшості регіонів України, став основним джерелом незаконного збагачення та втрати еталонних екосистем на фоні глобального впливу зміни клімату. У Запорізькій області, порівняно з іншими областями України, концентрація лісів невелика. Крім того, в області зосереджений найзначніший промисловий потенціал усієї держави – металургійні, гірничозбагачувальні, машинобудівні та хімічні комплекси які значною мірою наносять шкоди навколишньому середовищу. На сучасному етапі значний вплив промисловості завдає шкоду рослинності. Саме тому проблема екологічного стану лісів є досить актуальною та потребує негайного вирішення.

Ступінь досліджуваності проблеми. У регіональній доповіді про стан навколишнього природного середовища Запорізької області у 2018 році опубліковано екологічні проблеми лісових ресурсів та результати заходів щодо збереження та відтворення лісових масивів. Основним чинником знищення лісів в цьому регіоні залишається антропогенний вплив. Лише за останні два роки на території Запорізької області від лісових пожеж загинули лісові насадження на площі 72 га.

Мета і методи дослідження. Мета полягає у тому, щоб проаналізувати сучасний екологічний стан лісових ресурсів Запорізької області та пошук шляхів розв'язання даної проблеми. Під час дослідження використовувався метод елементарно-теоретичного аналізу та систематичної обробки інформації.

Сутність дослідження. Запорізька область лежить у степовій зоні, тому для неї характерне безлісся. Загальна площа лісових земель (разом з урахуванням площ полезахисних смуг) складає 117,169 тис. га, з них для ведення лісового господарства державним лісогосподарським підприємствам надано 76,8 тис. га. Природні ліси майже не збереглися, натомість 53% від кількості лісових масивів становлять незначні масиви байрачних лісів, ліси в долинах річок, а також штучні лісові насадження.

Ліси області мають обмежене експлуатаційне значення та за своїм призначенням і розміщенням виконують екологічні функції. Вони закріплені за постійними лісокористувачами, а саме за державними лісогосподарськими підприємствами. До основних лісоутворюючих порід належать робінія звичайна (*Robinia pseudoacacia*), сосна кримська (*Pinus nigra subsp. pallasiana*), дуб звичайний (*Quercus robur* L.), до штучних насаджень також відносять ясеня звичайного (*Fraxinus excelsior*), ясеня американського (*Fraxinus americana*), береста звичайного (*Ulmus minor* Mill.) і дрібнолистого (*Ulmus parvifolia*), клена гостролистого (*Acer platanoides*), гледичії колюча (*Gleditsia triacanthos* L.).

За останні роки Запорізька область ввійшла в трійку областей за кількістю знищених лісових масивів внаслідок пожеж. У 2019 році було зафіксовано 28

випадків лісових пожеж, що сталися через недбалість людей. Значна кількість дерев загинула через лісових шкідників, а саме через зелену дубову листовійку, звичайного соснового пильщика та рудого соснового пильщика.

Для поновлення лісових ресурсів цього регіону щорічно проводять роботи по догляді за лісом. Лісовідновлення здійснюється за рахунок насаджень лісових культур. В рамках Програми з розвитку лісового фонду Запорізької області на період з 2019 до 2022 року надано 3 млн грн для поновлення захисних лісових насаджень та на догляд за лісовими культурами.

У 2019 році в рамках Програми з розвитку лісового фонду Запорізької області, БДПУ долучився до загальноміського заходу «Майбутнє лісу у твої руках» де було висаджено близько 5 тисяч саджанців різних видів дерев.

За даними Запорізької обласної державної адміністрації ефективність боротьби з лісовими пожежами забезпечується регулярною профілактичною роботою серед населення завдяки засобам масової інформації. Природно-заповідні фонди займаються охороною та поновленням лісів, створюють умови для захисту дерев від вирубки.

Висновки. Отже, проаналізувавши данні та факти по досліджуваній проблемі, можна стверджувати, що більша частина лісових масивів Запорізької області піддається антропогенному впливу та призводить до знищення великої кількості лісових насаджень. Поновлення та збереження лісів є пріоритетним напрямком роботи щодо покращення навколишнього природного середовища, адже область є значним промисловим центром нашої країни, а ліси – ефективний спосіб очищення повітря та збереження біорізноманіття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державне агентство лісових ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index> .
2. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Запорізькій області у 2018 році / Департамент екології та природних ресурсів // Регіональна доповідь. – Запоріжжя : ЗОДА, 2019. – 289 с.